

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Vår referens/dnr:
196/2017

Er referens/dnr:
Ku2017/02136/MF

2018-01-23

Remissyttrande

Finansiering av public service – för ökad stabilitet, legitimitet och stärkt oberoende (SOU 2017:79)

Föreningen Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att avge yttrande över SOU 2017:79 avseende finansiering av public service och ansluter sig till vad Näringslivets Skattedelegation (NSD) anfört i bifogat yttrande.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Johan Fall

Robert Lönn

Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

Stockholm, 2018-01-23

Er referens:

Ku2017/02136/MF

Remissyttrande

Finansiering av public service – för ökad stabilitet, legitimitet och stärkt oberoende (SOU 2017:79)

Näringslivets Skattedelegation (NSD) har beretts tillfälle att avge yttrande över SOU 2017:79 avseende finansiering av public service och vill med anledning därav avge följande yttrande.

NSD avstyrker från att införa föreslagen public service-avgift och har följande invändningar som utvecklas under respektive avsnitt:

- Utredningen är bristfällig i sin analys av de tillkommande konkurrensfördelar som public service får av en skattefinansiering, i relation till de aktörer som är helt beroende av sina kunders betalningsvilja.
- Beskattning som finansieringsform för public service-verksamhet kan principiellt sett endast motiveras med argument om produktion av kollektiv nytta. Därför krävs en mer utförlig analys av i vilken mån detta uppfylls idag och hur det allmänna bör se på frågan i framtida programverksamhet.
- Vid en skattefinansiering av public service krävs en bättre analys av innehållet i public service; rimligtvis kräver legitimiteten för den föreslagna skatten en bättre balans mellan produktion av kollektiva nyttor och andra programtyper jämfört med idag. En sådan analys saknas i betänkandet.
- Det är missvisande och vilseledande att benämna skatten en avgift, särskilt då utredningen konstaterar att finansieringsförslaget utgör en skatt.
- Det kan ifrågasättas om det är rimligt att public service i sin helhet ska särbehandlas i statsbudgeten relativt andra institutioner som också måste anses vara grundbultar för att värna om den svenska demokratin, t.ex. utbildning, rättsväsende och försvar.
- Den föreslagna skatten ökar det svenska skattetrycket, som redan tillhör de högsta i världen.

Huvudmän i NSD är:

**Stockholms Handelskammare * Föreningen Svenskt Näringsliv * Svensk Industriförening
Svenska Bankföreningen * Svensk Försäkring * Fastighetsägarna Sverige**

- Förslaget försvagar incitament till arbete eftersom utbytet av att arbeta mer försämras av skärpta marginaleffekter.
- Utredningen berör inte momsproblematiken avseende public service. Momsfrågan är en sådan väsentlig pusselbit i en finansieringsmodell att den måste hanteras innan ett nytt finansieringssystem avseende public service kan sjösättas.

Bakgrund

Avgränsning avseende remissyttrande

NSD har valt att endast kommentera frågeställningar kring förslaget om finansiering av public service. Remissyttrandet innehåller inte några ställningstaganden kring public service som institution eller dess uppdrag.

Nuvarande finansiering av public service

Med public service avser public service-kommittén den sändningsverksamhet som bedrivs på uppdrag av statsmakten och finansieras av allmänheten, i Sverige genom programföretagen Sveriges Radio (SR), Sveriges Television (SVT) och Sveriges Utbildningsradio (SR).¹

Den nuvarande radio- och tv-avgiften är kopplad till innehav av tv-mottagare och ska betalas av alla hushåll och juridiska personer som äger, hyr eller lånar en tv-mottagare. Det innebär att nuvarande avgift inte är teknikneutral.

Dagens avgift uppgår till 2 340 kr per hushåll och år. Radiotjänst i Kiruna (RIKAB), som ägs gemensamt av public service-bolagen, ansvarar för uppbörd, förvaltning och kontroll avseende avgiften. Riksdagen beslutar årligen om medelstillelning till programföretagen från det s.k. rundradiokontot, där intäkterna från avgiften placeras.

Syftet med finansieringsmodellen avseende public service är att den ska vara långsiktigt stabil, legitim och värna om verksamhetens oberoende från politiska intressen. Grunden är att oberoende medier utgör ett fundament i det demokratiska samhället genom sin funktion som central informationskälla, vakthund och offentligt rum för samhällsdebatt.²

Skäl för ändrad finansieringsmodell

Antalet inbetalda avgifter har sjunkit och detta har inte kunnat kompenseras med en höjning av avgiftsbeloppet. Det minskade antalet inbetalda avgifter beror på att nyförsäljningen av tv-apparater minskar och att avgiftsskolket beräknas uppgå till mellan 11 och 15 procent av de som är avgiftsskyldiga.³ Kommittén anser att den

¹ SOU 2017:79 sid 11

² SOU 2017:79 sid 11

³ SOU 2017:79 sid 13

NSD

N Ä R I N G S L I V E T S

S K A T T E -

D E L E G A T I O N

nuvarande finansieringsmodellen inte är långsiktigt stabilt och att dess legitimitet kan ifrågasättas när allt mindre andel av befolkningen bidrar till finansieringen.

Föreslagen finansieringsmodell av public service

Kommitténs förslag innebär att en individuell public service-avgift ska tas ut av individer som är obegränsat skattskyldiga och har en beskattningsbar förvärvsinkomst. Företag och andra juridiska personer, som i dag står för drygt en procent av de totala intäkterna från tv-avgiften, omfattas inte av avgiftsskyldigheten enligt förslaget då detta skulle komplicera regelverket och leda till en ökad administration. NSD delar kommitténs bedömning att juridiska personer inte ska omfattas av den nya public service-avgiften.

Alla personer över 18 år ska enligt förslaget betala en procent av sin beskattningsbara förvärvsinkomst upp till ett maximalt 1 308 kr per år. Det innebär att uppskattningsvis 91 procent av alla som är 18 år eller äldre kommer att omfattas av avgiftsplikt.⁴

Enligt kommitténs förslag till avgiftslag ska riksdagen besluta om tilldelning av avgiftsmedel till public service för en hel tillståndsperiod och därmed avskaffa den årliga medelsprövningen. Syftet är att försvåra för statsmakterna att dra ned på medelstillsdelningen under en tillståndsperiod, t.ex. av finanspolitiska skäl som under 1990-talet.⁵ Enligt kommitténs förslag ska programföretagens tillståndsperiod fr.o.m. 2026 förlängas till åtta år, något som syftar till att ge tydligare och mer långsiktiga spelregler för public service att hantera större kostnadsökningar i form av konjunktursvängningar eller investeringar.

Skatteverket bör enligt förslaget sköta uppbörden. Avgiften föreslås tas in inom ramen för skattesystemet och specificeras på inkomstskattedeklarationen. De avgiftsmedel som Skatteverket får in ska enligt förslaget föras över till ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret, benämnt public service-kontot. Kammarkollegiet förslås ansvara för förvaltningen av public service-kontot och för utbetalningen till public service-bolaget i enlighet med riksdagens beslut om tilldelning av avgiftsmedel för respektive tillståndsperiod.

NSD välkomnar en effektivare och billigare uppbörd och administration, vilket förslaget innebär relativt dagens system. Att debiteringen sker på individnivå och inte på hushållsnivå, är en rimlig anpassning till att en ändrad samhällsstruktur med en större andel ensamboende.

NSD anser att nuvarande finansieringsmodell är föråldrad och behöver reformeras. Mot bakgrund av ökat skolk och möjligheten att sänka uppbördskostnaden är public service-kommitténs finansieringsförslag intressant på en generell nivå. Förslaget saknar dock nödvändiga analyser och överväganden som behöver beaktas innan en

⁴ SOU 2017:79, s. 117

⁵ SOU 2017:79, s. 145

ny finansform kan sjösättas. Med anledning av detta avstyrker NSD kommitténs finansieringsmodell för public service.

Brister i föreslagen finansieringsmodell

Ger en konkurrensfördel jämfört med i dag

Public service har en särställning gentemot sina kommersiella konkurrenter gällande finansieringen. Den nuvarande finansieringen av public service sker med en avgift som tas ut med stöd av lag⁶, vilket syftar till att ge public service en stabil finansiering. Den nya föreslagna finansieringen stärker public service ekonomiska särställning då den ger säkrare och stabilare intäkter.

Att finansieringen sker via inkomstskattedeklarationen innebär ytterligare en konkurrensfördel gentemot kommersiella konkurrenter som är beroende av kunders betalningsvilja och betalningsförmåga. Finansiering av public service via skattsedeln kommer att innebära att risken vid utebliven betalning övergår från public service till staten. Vidare föreslår kommittén att myndigheternas kostnader för hantering av uppbördssystemet täcks genom anslag på utgiftssidan i statens budget.⁷ Sammantaget ger detta public service en utvidgad konkurrensfördel jämfört med i dag relativt privata aktörer, aspekter som kommittén inte belyst.

Föreslagen finansiering ökar skattetrycket och skärper marginaleffekter

Sverige har ett av världens högsta skattetryck och en ytterligare skatt i form av en public service-avgift kommer att öka det ytterligare. Detta kan få negativa konsekvenser för Sveriges konkurrenskraft och förmåga att attrahera investeringar och kompetens. Utredningen behandlar inte alls denna aspekt.

Förslaget att alla personer över 18 år ska betala en procent av sin beskattningsbara förvärvsinkomst upp till 1 308 kr innebär skärpt marginaleffekt för alla under det s.k. avgiftstaket. På marginalen minskar alltså utbytet av arbete för dessa personer och incitamenten till arbete försvagas. Därmed innebär förslaget jämfört med dagens regler att det blir mindre lönsamt att arbeta mer. För personer med beskattningsbara förvärvsinkomst över 130 800 kr blir den nya skatten en klumpsumma och medför ingen marginaleffekt. Den nya skattens andel av inkomsten minskar också med ökad inkomst över 130 800 kr och förslaget är alltså regressivt, dvs. det slår relativt sett hårdast mot låginkomsttagare.

Förslaget utgör en skatt och inte en avgift

Regeringsformen innehåller inte någon definition av begreppen skatt och avgift. Med anledning av detta får gränsdragningen i första hand göras med utgångspunkt i uttalanden i förarbetena till regeringsformen. Av förarbetena framgår att en skatt kan

⁶ Lag (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

⁷ SOU 2017:79 s. 150

NSD

NÄRINGS- SLIVETS SKATTE- DELEGATION

karaktiseras som ett tvångsbidrag till det allmänna utan direkt motprestation.⁸ Det primära kännetecknet av en avgift är att den enskilde får en motprestation för en betalning, t.ex. ett körkortstillstånd eller en kontrollbesiktning.

Den formella skillnaden mellan en avgift och en skatt är att befogenheten att besluta om avgifter är möjlig att delegera till regeringen. Motsvarande möjlighet finns inte för skatter då riksdagen är ensam behörig att besluta. Public service-kommittén konstaterar att den föreslagna public serviceavgiften inte är en avgift utan en skatt⁹, en uppfattning som NSD delar.

Trots att public service-kommittén anser att public service-avgiften är en skatt har kommittén valt att benämna skatten som en avgift då begreppet avgift anses ge en tydligare bild av skattens tänkta konstruktion som innebär att de medel som samlas in ska användas för ett specifikt ändamål.¹⁰ NSD anser det är missvisande och principiellt fel att benämna en skatt som en avgift.

Förvisso saknar benämningen på en pålaga betydelse för den skatterättsliga definitionen.¹¹ Exempel på detta är socialavgifterna och den kommunala fastighetsavgiften som är skatter trots att de benämns som avgifter. Lagrådet har i sitt yttrande till kommunal fastighetsavgift anfört följande¹²:

”Det är angeläget att en pålaga som de facto utgör en skatt benämns som skatt, inte minst för att tydliggöra att någon delegation av riksdagens normgivningsmakt enligt 8 kap. 9 § regeringsformen inte är möjlig... Benämningen kommunal fastighetsskatt torde vara tillräckligt särskiljande i förhållande till statlig fastighetsskatt.”

Med beaktande av lagrådets uttalande och public service-uppdrag som försvarare av en korrekt och demokratisk rapportering är det märklgt att kommittén väljer att benämna skatten som en avgift. Om det anses viktigt att tydliggöra skattens särskilda konstruktion så skulle skatten exempelvis kunna benämnas ”särskild public serviceskatt” eller ”destinerad public serviceskatt”.

Särbehandling i relation till andra poster i statsbudgeten

Utredningen föreslår att de skattemedel som Skatteverket tar in via public service-avgiften ska redovisas mot inkomsttitel på inkomstsidan i statens budget och placeras på ett räntebärande konto hos Riksgäldskontoret. Kammarkollegiet ska förvalta kontot och betala ut medlen till programföretagen i enlighet med riksdagens beslut.

⁸ Proposition 1973:90, s. 140 och 213

⁹ SOU 2017:79 sid 103

¹⁰ SOU 2017:79 sid 109

¹¹ Proposition 1973:90, s. 219 f.

¹² Proposition 2007/08:27, s. 68

NSD

N Ä R I N G S L I V E T S

S K A T T E -

D E L E G A T I O N

Enligt regeringsformen kan riksdagen besluta att statens inkomster får tas i anspråk för bestämda ändamål på ett annat sätt än genom beslut om anslag. I dessa fall sker en specialdestinering av inkomster till ett visst ändamål.

Utredningen anser att public service-avgiften bör konstrueras på ett liknande sätt som avgifterna till olika statliga fonder, där intäkterna specialdestineras till en viss verksamhet och förs till ett avskilt konto. Det skulle innebära public service-avgiften inte redovisas under anslag och inte får någon nettoeffekt på budgetens inkomstsida.

Enligt utredningen finns det en likhet mellan avgifter till olika fonder, t.ex. insättningsgarantiavgiften och avgifter till Kärnavfallsfonden, och public service-avgiften. I de aktuella fallen ska intäkterna användas för en specificerad och avgränsad verksamhet som har en tydlig koppling till avgiften.¹³

Givet tanken att skydda public services oberoende kan det vara en god tanke att säkra finansieringen oavsett vilka politiska vindar som blåser.

Däremot är den specialdestinerade modellen som används för vissa statliga fonder, t.ex. resolutionsreserven, insättningsgarantifonden och Kärnavfallsfonden, för att bygga upp en ekonomisk reserv för ett visst ändamål en delvis missvisande jämförelse. Public service-avgiften syftar inte till att bygga upp någon fond utan är ämnad för att användas i de löpande verksamheterna som ingår i public service. Därmed är inte tidsinkonsistens mellan intäkter och utgifter ett argument för öronmärkning.

Istället bör frågan ställas om public service ska särbehandlas i statsbudgeten relativt andra institutioner som anses vara grundbultar för att värna den svenska demokratin, t.ex. utbildning, rättsväsende och försvar.

En sådan analys och jämförelse saknas i utredningen. Avsteg och undantag från den sedvanliga budgetordningen måste ske på basis av ett fullgott beslutsunderlag.

Kollektiva nyttigheter

Utredningen konstaterar att public service är en demokratisk nyttighet vars existens alla i samhället drar fördel av och därmed också ska bidra till. NSD instämmer i detta. Däremot saknas i allt väsentligt en diskussion om i vilken omfattning sådana samhällsnyttiga program idag samsas med andra delar i public service-företagens produktion som inte kan sägas ha dessa värden eller syften. Idag produceras t.ex. stora mängder underhållning och sport inom public service som rimligen har helt andra syften än att bidra till det demokratiska samtalet och samhället i form av kollektiv nytta. I praktiken innebär detta att den typen av produktion tränger undan

¹³ SOU 2017:79 sid 120

samhällsnyttig produktion. Dessutom påverkas konkurrensen gentemot privata aktörer.

I ljuset av detta saknas en analys om legitimiteten i att genom skatt tvinga in medel till public service-bolagen för att finansiera både kollektiva nyttigheter och icke kollektiva nyttigheter. En sådan analys hade kunnat utmynna i principiella ställningstaganden dels kring finansieringens storlek och utformning, och dels kring balansen mellan "kärnverksamhet", d.v.s. kollektiva nyttigheter, och annan produktion som kan produceras på marknaden av andra aktörer. En analys av en sådan renodling hade kunnat skapa större legitimitet åt förslaget till ny skatt.

Momsproblemen beaktas inte i finansieringsmodellen

NSD anser att det är anmärkningsvärt att utredningen inte alls berör den moms-problematik som får stor betydelse såväl för själva public service-företagen som för de underleverantörer som anlitas. Införandet av ny finansieringsmodell syftar till att öka stabiliteten, legitimiteten och stärka oberoendet. Att inte beakta eller föreslå lösningar på momsproblemen medför att utredningens beskrivna syften inte heller kan uppnås. NSD anser att momsfrågan är en sådan väsentlig pusselbit i en finansieringsmodell att den måste hanteras innan ett nytt finansieringssystem avseende public service kan sjösättas.

Momsens syften och ändamål

EU:s momssystem bygger på två grundprinciper, dels principen om att momsen är en allmän konsumtionsskatt, dels principen om skatteneutralitet. I den första samlade studien¹⁴ över hur de svenska momsreglerna har utvecklats från 1969 till idag, sammanfattas syftet och ändamålen med en momsbeskattning. De identifierade ändamålen är de följande.

1. Mervärdesskatten ska möjliggöra beskattning av mervärdet i varje led,
2. inte leda till kumulativa effekter eller dold skatt,
3. inte verka konkurrenssnedvridande, vara neutral,
4. vara samhällsekonomiskt effektiv, trygga sysselsättning, främja produktion,
5. vara anpassad till EU-rätten,
6. vara en generell skatt, med få undantag/särregleringar,
7. främja svenskt näringslivs internationella konkurrenskraft,
8. inte leda till dubbelbeskattning eller icke-beskattning,
9. leda till ett rationellt beskattningsresultat,
10. vara enkel att tillämpa, praktisk tillämpbar och kontrollerbar,
11. förhindra skatteflykt som momsbedrägerier,
12. inte fördyra boende, men belasta privata levnadskostnader,
13. inte leda till likviditetspåfrestningar och
14. på EU-nivå vara samhällsekonomiskt effektiv.

¹⁴ Sid 9–10 Är mervärdesskatten en konsumtionsskatt eller företagsskatt? Docent Pernilla Rendahl

NSD

NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

Det kan noteras att rapporten påtalar behovet av en total översyn av momsbeskattningen. Regeringen har beslutat¹⁵ att en särskild utredare ska genomföra en översyn av momslagstiftningen. Denna översyn startade 2016 och ska vara slutförd i april 2019.

Momsproblemen och public service

I utredningen SOU 2012:59 "Nya villkor för public service" återfinns redogörelser för momsproblematiken.¹⁶ Det kan konstateras att momsproblemen som uppstår för public service, underleverantörerna och samhället i stort medför effekter som strider mot flertal av momsens grundläggande syften och ändamål. Observera att motsvarande problem saknas för kommersiella media som är momspliktiga och har avdragsrätt för moms.

Momsproblem 1: bristande konkurrensneutralitet mellan egen regi och externa tjänster

I SOU 2012:59 beskrivs hur programföretagen Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) betalar moms på inköp till verksamheten (program, teknik, utsändningstjänster, material m.m.). Programföretagen har dock inte rätt att göra avdrag för ingående moms eftersom omsättningen (dvs. radio- och TV-avgiften) är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 20 § mervärdesskattelagen (1994:200). Programföretagen har inte heller rätt till återbetalning av ingående moms utan momsen stannar som en kostnad vilket försämrar konkurrensneutraliteten mellan tjänster utförda i egen regi och tjänster som upphandlas på marknaden. Produktion i egen regi blir billigare än upphandling från externa producenter vilket i sin tur kan leda till att dessa inte anlitas av programföretagen.

Momsproblem 2: samverkan mellan public service-företagen fördyras

Utredningen SOU 2012:59 anger vidare att en ytterligare komplikation med att inte vara momspliktig är att samverkan mellan programföretagen fördyras. En centralisering av interna administrativa tjänster hos ett av företagen innebär att utfakturerade kostnader för tjänster som tillhandahålls de övriga programföretagen beläggs med moms. Detta ökar kostnaderna eftersom det köpande företaget inte har någon avdragsrätt för momsen.

Ett flertal vittnesmål från kultursektorn kring ovanstående momsproblematik återfinns i utredningen "Enhetlig eller differentierad mervärdesskatt?"¹⁷ I bilaga 4 till denna utredning återfinns en omfattande kartläggning vilket leder till momsproblem 3 och 4.

¹⁵ Dir 2016:58, Översyn av mervärdesskattelagstiftningen

¹⁶ SOU 2012:59, avsnitt 8.7 sid 264

¹⁷ SOU 2005:57 Enhetlig eller differentierad mervärdesskatt? bilaga 4

NSD
N Ä R I N G S L I V E T S
S K A T T E -
D E L E G A T I O N

Momsproblem 3: gränsdragningsproblem mellan undantag och skattesatser

Man brukar säga att kulturmomsen är 6 %. Sanningen är att kulturområdet omfattas av en stor mängd olika momsregler och skattesatser. Transaktionerna kan vara undantagna från moms, omfattas av olika skattesatser (6, 12 eller 25 %) och omfattas av s.k. vinstmarginalbeskattning. Det finns även regler om s.k. frivillig skattskyldighet vid försäljning av konstverk.

I bilaga 4 till ovanstående utredning vittnar kultursektorn om att momsreglerna skapar stora gränsdragningsproblem för musik-, teater- och tv-produktioner, vid överlåtelse av konst-, filmverk och fotografier, vid överlåtelse av upphovsrätter, för bedömning om det är ett eller flera tillhandahållande osv. Vidare betonas svårigheten att få tydliga svar och enhetlig tillämpning från Skatteverket. Gränsdragningsproblemen bekräftas av att de framtvingat omfattande rättslig vägledning och rättspraxis samt att bedömningsproblem kvarstår. Skatteverkets ställningstagande avseende "tjänst som programledare, kommentator och bisittare" (110209; dnr: 131 40087-11/111) är ett bra och illustrerande exempel. I detta anges bl.a. följande.

"Kammarrätten i Stockholm har i flera mål med stöd av RÅ 1999 ref. 9 gjort samma bedömning som Högsta förvaltningsdomstolen avseende tillhandahållande av programledare och kommentator (2004-11-15, mål nr. 411-03, 413-03, 735-03, 737-03, 739--40-03, 743-03, 808-03, 1147-03 och 212-04).

De olika målen behandlar uppdrag där bolag ställer en bestämd person till Sveriges Televisions förfogande som programledare eller som kommentator vid olika TV-program. Uppdragen som programledare innebar att självständigt skriva och framföra texter som programledare i TV-programmet samt att förbereda och genomföra intervjuer. Uppdragen som kommentator innebar att självständigt förbereda och genomföra behövliga undersökningar samt utforma kommentarer i direktsändning från sportevenemang. I vissa fall ingick manusförfattande i uppdraget. Ersättningen inkluderade ägande- och nyttjanderätt till de utförda prestationerna.

Kammarrätten kom i samtliga avgöranden fram till att tyngdpunkten i uppdragen bestod av sådana tjänster som ska beskattas enligt huvudregeln med 25 procent. Endast en mindre del av tillhandahållandena ansågs vara överlåtelse av upphovsrätt som ska beskattas med 6 procent.

Programledarens överlåtelse av upphovsrätt till programmet på grund av att dennes insatser i programmet var av skapande karaktär bedömdes utgöra 10 procent av ersättningen för uppdraget. När programledaren också hade till uppdrag att skriva manus för programmet och överlät rätten till detta bedömdes denna del också uppgå till 10 procent."

Momsproblem 4: olika tolkningar och public service maktposition pressar underleverantörer att ta ut felaktig moms

I bilaga 4 till utredning SOU 2005:57 vittnar bl.a. Filmproducenternas branschkansli kring ovanstående praktiska svårigheter. Vidare påtalas ett beteende från public service som pressar säljaren att "tolka" momsreglerna på ett felaktigt sätt.¹⁸

"Situationen på SVT är sådan att befattningshavare där som regel mot bättre vetande och i ansträngning att spara SVT- kostnader föreslår producenten att debitera en för låg momsnivå eller "inkludera momsen i priset". "

Ovanstående rättsfall avseende programledare, kommentatorer och bisittare kan ses mot bakgrund av detta citat. Hade public service haft möjlighet till momsavdrag eller kompensation så hade en stor andel av dessa domstolsprocesser kunnat undvikas, extern produktion hade fått konkurrensneutrala villkor och många kulturutövare hade sluppit onödiga kostnader och skatterisker.

Tidigare utredningars förslag på lösning av momsproblemen

Tidigare utredningar har föreslagit en momsbeläggning av radio- och TV-avgiften.¹⁹ I SOU 2005:57 återfinns förslag som framförs från kultursektorn bl.a. från Sveriges Television.²⁰ År 2009 fick Ekonomistyrningsverket i uppdrag av regeringen att ta fram förslag på alternativa modeller för kompensation för ingående moms för programföretagen. Utredningen SOU 2012:59 föreslog att programföretagen borde få rekvirera ingående moms från ett särskilt momskompensationskonto utan kredit i Riksgäldskontoret. Storleken på momskompensationskontot skulle beräknas utifrån den andel momskostnader bolagen har samt det utrymme bolagen behöver för att valet mellan egen produktion och inköp av externa varor och tjänster i framtiden ska bli konkurrensneutralt. Dessa förslag har inte medfört någon lagändring trots att ökad konkurrens, globalisering och digitalisering sannolikt förvärrat ovanstående momsproblem.

EU:s momsdirektiv

Just nu pågår EU:s största momsreform på 25 år inom ramen för den så kallade handlingsplanen för moms (Action Plan on VAT). Inom denna finns en rad olika förslag, initiativ och diskussioner till förändringar av EU:s momsdirektiv. Vad som är möjligt för public service inom ramen för nuvarande direktiv finns kartlagt i tidigare utredningar.²¹ Vidare finns jämförande studier publicerade av EU-kommissionen.²² En aktuell kartläggning över hur övriga EU-länder hanterar momsplikten för public service är värdefull information vid utformning av ett svenskt system. I det fall synpunkter finns från svensk sida om behövliga förändringar i EU:s momsdirektiv

¹⁸ SOU 2005:57, bilaga 4 sid 297

¹⁹ SOU 2005:2 och SOU 2008:64

²⁰ SOU 2005:57, bilaga 4 sid 346

²¹ SOU 2005:2, sid 234

²² Copenhagen Economics, VAT in the public sector and exemptions in the public interest, 2013

NSD
NÄRINGSLIVETS
SKATTE-
DELEGATION

med hänsyn till public service bör agerande ske nu inom ramen för pågående momsreform.

NÄRINGSLIVETS SKATTEDELEGATION

Johan Fall

Robert Lönn

Anna Sandberg Nilsson

Johan Lidefelt